

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 2. Controversiæ circa usum administrationemque Sacramenti
Pœnitentiæ, nimia hodie cum animositate & commotione agitataæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

nam in Concilio Tridentino magni habitus fuit) in notis ad methodum Confessionis §. de peccati recidivo in additione sic scribit: Longe sit à te hæc persuasio, ut minimo negotio existimes veram penitentiam agi. Reverà omnibus pietatis studiis, omnibus officiis, & operibus virtutis (præsertim Christianis, & quibus à Deo exigitur) summopere nocet perfunctoria quedam & secundum speciem tantum illius executio. Quod malum quasi proprium novissimorum temporum & periculorum Paulus notavit: habentes (inquens) speciem veritatis, virtutem autem ejus abnegantes. At verò penitentia multo magis peccatis hæc perniciosa est, utinam non frequentissima. Cum enim in vera penitentia remedium malorum omnium totius vite sit, & infirmitatis humane unicum præsidium: ad quod cui non est necessitas confugiendi? si ea non veraciter agatur, si specie tantum ejus incipiamus contenti esse, & putemus nos veram egisse penitentiam, cum longe ab ea simus, nonne illud Evangelii nobis eveniet: sunt novissima hominis illius pejora prioribus? Unde enim hæc, nisi quia spiritus nequam, qui de eo exierat, rediens, invenit eam scopis mundatam & ornata, quod est perfunctoria quædam penitentia, & que superficiem tantum conscientia mutaverit, sibi placentem, sed vacuum, hoc est à solida veritate penitentis & doloris defertam, & adducit septem alios spiritus nequiores se. Nam reverà in illa superficiali conscientia mundatione nec exierat, sed simulaverat tantum. Vehementer timeamus ne hic tam facili Christianorum ad mortalia peccata reditus, hæc tam brevis perseverantia in penitentia, hæc denique consuetudo & persuasio in ultimum locum rejiciendi penitentiam, in postremam videlicet horam temporis ad id deputati ab Ecclesia, & tam brevi momento ab eae expediendi, signum sit, quod perfunctorie tantum agitur, & non secundum veritatem. Magni conatus & assidui virum (mibi crede) opus est, ut à fovea illa profundissima peccati ad Dei unionem, ab infero inferiori ad summum cælum, à longinqua regione ad domum paternam redeas & assurgas. De hoc maxime dictum est à Christo Domino: regnum celorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Magna violentia inferenda est ipsi nature nostræ, ut vera agatur penitentia. Nihil dursius cervici indomita, & per peccatum erectæ, quam veraciter se odisse, sibi displicere, & in anxietate Dei expectare misericordiam. Nihil infirmitati humane gravius, quam sese tristibus & gravibus curis dedere. Et tamen utrumque horum maxime ad penitentiam necessarium est. Recognitandi animi amaritudo: animi. Autentissime dolendum est. Dole (inquit Propheta) & sabage filia Sion, quasi parturiens.

4. Non hæc dicimus, ut deterreamus ab opere penitentis; non ut impossibile cogitetur: sed ne segnitè & otiosè fiat. Si strenuè illud aggrediamur, parata sunt & obvia brachia divina, quibus excipiamur. Si nimis dormitantes id gerimus, etiam huic divina grævia contumeliosi sumus.
5. Dicimus etiam hoc, quoniam tanta, tam varia, & diversa doceri conspiciunt, partim pietate quædam divine misericordie (nota bene) partim ignorantia, vel minus assidua consideratione rerum, dum ad hominum estimationem & usum examinantur hæc (iterum nota bene) non ad veritatem spiritus Scripturæ sacre, & Patrum, ut vehementer timeamus, à variis & peregrinis doctrinis. Alii persuasum est, animo & intentione quantumvis remissi veram agi penitentiam. Alii, ad minus per Sacramenti suspensionem supplere demum quidquid deficiat est, ita ut illa suscepto, sine intentione peccandi, satis esse debeat, etiam si desit doloris & penitentia tantæ integritas. Alii aliis rationibus peccati & misericordie Patrum consolari volunt, &

securos reddere penitentes. Quibus omnibus verba hæc Cypriani respondent (que cupimus his, qui volunt penitentiam agere, ante oculos esse) cum scriptum sit: qui vos felices dicunt, in errorem vos mittunt, & semitas pedum vestrorum turbant: qui peccantem blandimentis adulantibus palpant, peccandi fomitem subministrant; nec comprimit delicta ille, sed nutrit. At qui consiliis fortioribus redarguit, simul atque instruit fratrem, promovet ad salutem. . . . Quod si putas hæc propter gravissima tantum crimina dici, advertite mortalibus omnia, quantumvis alia aliorum comparatione, aut judicio hominum parva, reverà gravissima mala esse, ut nimiam inobedientiam mandatorum Dei, iræ ejus provocatio, denique æternæ damnationis meritum. Quid gravius cogitari potest, &c.? Hæc utique Author ille gravissimus, sapientissimisque.

CAPUT II.

Controversia circa usum administrationemque Sacramenti Penitentis, nimia hodie cum animositate & commotione agitata.

Sed etsi quicque habeat, unde vehementer timeat, ne erret in tantis momenti, unde infirmitarum animarum salus æterna dependet, ideoque alter alteri succedere non debeat, quod in tanto errandi discrimine tutiora sceleretur, atque ab errandi periculo remotiora: ea nihilominus est infelicitas, ea cæcitas sæculi nostri, ut qui ex solo zelo divini honoris, salutisque animarum viam sequuntur tutiorem, ab his maledictæ perfectionem patientur, quibus placet via laxior, ita ut celebriores de penitentia controversas, præsertim circa recidivorum consuetudinariorumque conversionem, abolitionem, satisfactionem, hodie, pro dolor! non pacificè & modeste, ut oportet, & Innocentius XI. in Decreto anni 1679. in virtute S. obedientiæ præcipit, sed tanta cum animositate & commotione agitentur, ut & obedientiæ Sanctissimo debita, & veritatis ac justitiæ, imò pudoris etiam & honestatis limites omnes transgredientur, & alter alterum, Christianus utique Christianum, Religiosus Religiosum, Sacerdos Sacerdotem, nedum conviciis, conturbis ac notis, nullâ sobria consideratione percellat; verum & sparsis in plebe figmentis calumniasque inverecunde proficiat.

Hoc utique est, quod à sexaginta propè annis in Gallia Belgioque pii quique deplorant, ubi similia quotidie jactantur in populis, personant in pulpitis, scribuntur in Theatris, Libellisque publico datis, plerumque anonymis; vel sub nominibus adicitur; quod immodestis Scriptores pudeat verum nomen suum proflare, ne digito notentur veluti amarum spirantes animositate, & alieni à sapientia defursum descendente. Nam si zelum amarum habetis (ait Frater Domini) & contentiones sint in cordibus vestris, non est ista sapientia defursum descendens; sed terrena, animalis, diabolica. Ubi enim zelus & contentio, ibi incostantia, & omne opus pravum, mendacia, calumniæ, rixæ, dissensiones, fraudes, imposturæ, iurque molitiones, &c. Que autem defursum est sapientia, primò quidem pudica est, deinde pacifica, modesta, suscipibilis, bonis consentiens, plena misericordiâ, & fructibus bonis, non judicium, sine simulatione.

Itaque Apostolici istius Oraculi memores, de postâ omni animositate, & contentione, pacificè requiramus, quænam sit vera solidaque doctrina, quam sequi nos oportet in re adeo momentosa. Eam in Theologia sanctorum Patrum invenitdam, Innocentius XII. anno sancto 1700. pat

suam in Urbe Vicarium, Eminentiſſimum D. Cardinalem Carpegna factis declaravit, dum veram ſolidamque de pœnitentiâ doctrinam, non in opinionibus novellis, ſed in praxi ſanctorum Patrum fundatam, ſtabilitatque eſſe debere pronuntiavit in Epiftola Paſtorali, ſub initium anni illius typis Romanis edita, novaque Editioni Inſtructionum S. Caroli Borromei præfixa, quas fidem typis Sanctiſſis Sua de novo edi juſſit, ut eas veluti Regulam ſuam, Confeſſarii omnes Romani Diſtrictus in praxi ſequerentur.

Paſtoralem Epiftolam illam, utpote inſignem, monitiſque ſaluberrimis plenam, ex Italico Latine verſam, non abs re erit hic inferere.

Gaspar Epifcopus Sabienſis, S. R. E. Cardinalis Carpegna, Romæ & Diſtrictus Romani Vicarius, RR. in Urbe, & in Diſtrictu Urbis Confeſſariis, ſalutem in Domino.

Neceſſitas habendi Miniſtros bonos, & fidelis Myſteriorum Dei diſpenſatores (hiſce verbis ab Apoltolo Paulo notata I. Cor. 4. Sic nos exiſtmet homo ut Miniſtros Chriſti, & diſpenſatores Myſteriorum Dei) cum in cæteris magna eſt, cum infinito certe major in adminiſtratione Sacramenti Pœnitentiæ; cujus uſus ut ſaluberrimus eſt fidelibus omnibus, ad illud debita cum diſpoſitione accedentibus; ſic adminiſtratio periculoſiſſima Miniſtris, illud non ſicut oportet diſpenſantibus.

Timor, ne id eveniat, compellit nos cum Apoltolo dicere: *Hic jam quaritur inter diſpenſatores, ut fidelis qui invenitur, qui utique propria non querat commoda, neque privatam animi oblectationem, neque qua ſua ſunt, nec vanam gloriam, ſed ſolum Dei honorem, ſpiritualemque animarum ſalutem; poteſtatem tam ſublimem exercens, non pro ſibitu ſuo, ut dominus; ſed ut Chriſti Miniſter, ſupremo iſti Judici rationem reddaturus pretioſiſſimi ſanguinis ipſius, cujus applicatio ad abluendas peccatorum maculas in hoc Sacramento ipſi committitur.*

Ante Apoltolum Salvator nos admonuit (Matth. 15.) *Cæcus ſi cæco ducatur præſtes, ambo in ſoveam cadunt, æternæ utique damnationis.* Idemque rurlus (Matth. 23.) Phariſæis adhaerentium turbas & confluxum ambientibus expoſtavit, quod circumſpectis, & aridam, ut facerent proſelytos, eamque fecerent, malo ductu ſuo: facerent eos filios perditionis, duplo quàm antea. Et eodem loco, quoddam prævis exemplis & doctrinis ſuis *clauderent regnum celorum ante homines, quibus illud ipſe per ſanctiſſimam Paſſionem ac mortem ſuam aperit venerat; quodque nec illud ipſi ob perverſionem ſuam intrarent, nec intrare ſincerent alios; utpote quos avertabant à via recta, quam ipſi præmonſtrare debuerunt.*

Hæc contingerent omnia, ſi ſacri Tribunalis Miniſtri, vitam ducendo perverſam, obnoxii eſſent vitiiſ, quæ in pœnitentibus ex officio deſtruire tenentur. Si ſacro in miniſterio errarent, ſcientiæ deſecti, zelivè indiſcreti exceſſu; ſi vulnera nutritent peccatorum, quæ ut boni Samaritani, vino juſtitie Chriſtiane, oteoque manuſuetudinis ſanare debuſſent; ſi curandis aſſiduum peccatis non modò ſe non impenderent, ſed & conſuetudinè detellabili ea ſoverent, ex humano reſpectu, vel potentia, vel nobilitatis, vel temporalis utilitatis, quam ſperare poſſent ab iſ, quorum conſcientiam dirigunt, conſuendo (juxta Propheticam expreſſionem) *pulvillo ſub omni cubito manû, & cervicalia ſub capite univerſa ætatis*, ſuper quibus molliſter conſcipientes, ſub fallaci, quam ipſiſ dant, ſecunditate, in peccatis ſuis indormiſcunt; ſicque

æternum pereunt ii, pro quibus in ſacro Confeſſionis miniſterio ſe fidejuſſores conſtituerunt, animalque ſuas pro animabus ipſorum obſtruxerunt.

Propterea omnino neceſſarium eſt, ut oneris ſui pondus ſentientes, juxta Sapientis oraculum (Prov. 6.) ſollicitè laborent, loquendo, agendo, admonendo, corrigendo, excitando, nec dando ſomnum oculis ſuis, donec animas ex draconis infernalis faucibus eruerint. Illa namque de cauſa ſancti Eccleſiæ Catholice Antiquiſtiſ tantoperè ſolliciti fuerunt, ut Sacerdotes ad miniſterium tam ſublime deſtinati, ſummo illud ſtudio exercerent, prout ex ſacris Conciliis patet. Paſtoraliſque zelo animati, nunquam deſiſterunt in memoriam ipſiſ, velut conſcientiarum judiciis, revocare verba hæc graviffima Regis Joſaphat, ad Sacerdotes veteris legis, quibus populi curam impoſuerat: *Sis timor Domini vobisſcum, & cum diligentiâ cuncta facite; ſic ageris in timore Domini fideliter, & corde perfectello: omnem cauſam, que venerit ad vos, ſtratum veſtrorum, oſtendite eiſ, ut non peccent in Dominum.* Et hæc dicti ſui rationem graviffimam præmiſerat, quæ pro mille eſt, præſertim in Pœnitentiæ Tribunali: *quia non hominis exercetis judicium, ſed Dei, & quodcumque judicaveritis, in vos redundabit.* 2. Paralip. 19.

Ad idipſum vos hodie excitat (Venerabiles Confeſſarii) vox ipſa Summi Paſtoris Eccleſiæ univerſalis, qui & Paſtor veſter particularis eſt in hac ſancta Civitate, ubi ſacrorum Miniſtrorum pietas, doctrina, prudentia & zelus magis quam in ulla alia mundi parte ad exemplum debent effloſcere. Conſiderat utique periculum veſtrum, ſi non omnes officii veſtri partes ſedulò adimpleatis. Pondere Sanctiſſimi horrendas expendit ſtrages commiſſo ſibi gregi impendentes, ſi vos cum ritè non direxeritis. Perpendit rationem terribilem, in morte exigendam à Miniſtris infidelibus, qui inventi fuerint rei ſanguinis tot animarum, erga quas abuſi fuerint vel ſacri Judiciis poteſtate (abolutionem ſeu dando, ſeu negando, ex ſuo potiùs genio & beneplacito, quam ex germanis officii ſui regulis) vel ſpirituſ Medici qualitate, per ignorantiam ſuam, aut incuriam, ſinendo animas miſere abſque remedio perire. Formidabilem recogitat ſententiam in lege gratiæ majorem, quam in veteri lege Levit. 24. quæ exigit non ſolum dentem pro dente, vel oculum pro oculo, ſed animam Confeſſarii pro anima pœnitentis, dum hæc culpa ipſius (ſive commiſſionis ea fuerit, ſive omiſſionis) perierit.

Hinc Sanctiſſimus Pater, provido zelo accenſus, vos omnes invitat, ut diſcipientes vos ipſos, Propheticum audiatis Oraculum: *State ſuper vias veſtras, & videte, & interrogate, quæ ſit via bona, & ambulare in ea.* Quam ob cauſam vobis injungit... ut quotannis ſecedentes, per aliquot dies ſpirituſibus vacetis exercitiis, tuncque à vobis ipſiſ rationem exigatis graviffimæ illius adminiſtrationis, quam vobis ipſe commiſit, in qua pretioſus ſanguis Jeſu Chriſti diſpenſatur.

Novas vobis leges proponit, quas in officii veſtri executione ſequamini. Leges utique jam olim præſcriptas à magno illo Eccleſiæ lumine, veterumque Eccleſiæ Paſtorum exemplari, S. Carolo Borromeo, de quo dici poteſt, quod olim de Baſilio Magno, quoddam utique, ſicut ille per Caſarienſem, ſic ille per Mediolanenſem Eccleſiam toti prælocuti Urbis. Si tamen leges illæ novæ dici poſſint, quas ipſe ex veteribus veteriſtis, ſeu antiquiſſimæ Eccleſiæ ſpiritu, atque ex purioribus ſanctoris doctrinæ fontibus de-

prompsit, aut potius hausit ex ipsa Sacramenti Penitentiae natura; quod cum instar iudicii emendatorii institutum sit, necessarium exigit, ut & puniantur peccata praeterita, & quantum adjuvante Dei gratia fieri potest, nova arceantur.

Vos itaque Sanctissimus Pater hortatur, ut sacras haec leges, & monita sapientissima, quae hoc libello continentur, legatis & relegatis, verisimiliter assidue manibus, velut auream regulam, qua perverfos populi Christiani mores facile restauratis. Atque hoc est, quod iusto ipsius vobis omnibus significamus, tanquam obedientiae filii, & commissis atque cooperatoribus suis, grandi illo in opere, quod divinorum omnium divinissimum est, ut nunquam dicatur de Sacerdotibus Evangelicis: *Sinite illos, caeci sunt, & duces caecorum*. Matth. 15. sed potius quisque vestrum, & vitae exemplaris pietate, & prudenti in consiliis directione, & solidae doctrinae veritate (quae non in novellis infandisque opinionibus fundata sit, sed in sensu praxique Sanctorum, quos caelesti Deus clarificavit lumine ad rectum regimen plebis Christianae) sic agat, ut in die rationis supremo iudicii, animarumque Patri cum fiducia dicere possit: *Cum essem cum eis, ego servabam eos in nomine tuo, & nemo ex eis perivit, nisi filius perditionis, qui sequi noluit viam rectam, sibi praemonstratam; & quos dedisti mihi, custodiavi, & non perdi ex eis quemquam.*

Hactenus Epistola Pastoralis S. D. N. Innocentii XII. mentem exponens. Vult itaque Sanctissimus primo, ut in divinissimi ministerii administratione caveamus novellas juniorum Casuillarum opiniones sequi. Secundo, ut sequamur doctrinam, praximque Sanctorum. Tertio, ut sequamur sapientissimas, tutissimas saluberrimasque S. Caroli Borromaei pro Confessariis Instructiones, quas Sanctissimus ipse facit suas; utpote doctrinam praximque SS. Patrum, atque ad eam Ecclesiae continentem. Quarto, dum declarat, S. Caroli de penitentia Instructiones, idcirco non esse novas, quia excerptas ex intimis visceribus, sive ex spiritu disciplinae veteris, de purioribus proinde fontibus sanctae doctrinae; docet spiritum Ecclesiae modernae, circa usum administrationemque Sacramenti Penitentiae, alium non esse a spiritu veteris Ecclesiae; veteris proinde Ecclesiae disciplinam in totum non esse negligendam, quamvis ex toto ac per omnia hodie necessarium servanda non sit. Quinto, docet veram praxim, circa eundem usum, atque administrationem, veramque de ea praxi doctrinam, ex purioribus fontibus sanctae doctrinae, ex divina utique Scriptura, atque ex doctrina praximque Sanctorum Patrum, esse defumendam.

Et isti sunt fontes, ex quibus defumere conati sumus Theologiam hanc Sanctorum, in qua circa usum administrationemque Sacramenti Penitentiae doctrinam illam proponimus, quam idcirco conformem censemus spiritui ac menti Ecclesiae, etiam modernae; quia conformis est spiritui veteris Ecclesiae, licet, ob temporum nostrorum fragilitatem, procul recedat a rigore veteris illius disciplinae. Manet quippe invariatus Ecclesiae spiritus, variata licet disciplina, uti sapienter observat Eminentissimus D. Cardinalis Denhoffius in sua Instructione Pastoralis §. 1.

Non mirum proinde quod doctrina Sanctorum, quam contra novissimas juniorum Casuillarum impugnationes strenue propugnandam suscipimus, ab ipsis plusquam a sexaginta annis exagitata, atque ad S. Sedis iudicium non semel delata, in Pontificii examinis fornace velut aurum probata, cum honore ex tot vexationum fluctibus semper emerit, ita ut dicere queat:

Ignem me examinasti, & non est inventa in me iniquitas. Illius patrocinium sapientissimi pariterque zelosissimi Gallicanae Ecclesiae Archiepiscopi, atque Episcopi sexdecim, cum Sorbonicis Doctoribus plusquam viginti, illic fuisse, videlicet Octavius de Bellegarde, Archiepiscopus Senonensis; Carolus de Monchal, Archiepiscopus Tholosanus; Henricus de Sourdis, Archiepiscopus Burdigalensis; Victor Bouvillierus, Archiepiscopus Turonensis; Franciscus de Caumartin, Episcopus Ambianensis; Henricus de la Salette, Episcopus Lascariensis; Stephanus Pugerus, Episcopus Massiliensis; Aegidius Botaltus, Episcopus Adarenensis; Dionysius, Episcopus Briocensis; Meurcius, Episcopus Madaurenensis; Nicolaus, Episcopus Aurelianensis; Achilles de Harlai, Episcopus Macloviensis; Vialartus, Episcopus Catalaunensis; Maronus, Episcopus Valatensis; Berterius, Episcopus Coadiutor Montalbancensis; Despruetius, Episcopus S. Papuli. Qui omnes in Epistola ad Urbanum VIII. 5. Aprilis 1644. conscripta declaraverunt, se doctrinam illam, Summorum Pontificum Oraculis toties consecratam, non sanam duxerunt, sed sanandis peccatorum mentibus aptissimam sanctae omnium conspiratione iudicasse; libertioribus proinde novellorum Casuillarum opinionibus merito opponendam: Neque enim dissimulare possunt (inquirunt) quod oculis & quotidiana experientia contemptum habemus, quaedam hic à nonnullis periculosa induci dogmata, quibus... divinatorum Sacramentorum usus, qui sacer omnino ac salutaris esse debet, in perniciosum ac piis omnibus deplorandum abusum aspersionis convertitur. Depravatus denique ac corruptus hominum moribus, blandimenta potius atque operimenta, quam salutaria remedia comparantur, ut è sententiis ex libris illorum fideliter exceptis, nemini non apertum, atque exploratum esse potest. Haec autem malo cum pro Episcopalis charitatis munere, quantum in nobis fuit, occurrere constituimus, protervis Concionibus in auctoritatem nostram confurgere, atque Ecclesiasticae potestati consummationem perniciam omni studio opponere ausi sunt... tum maxime... cum liber de frequenti Communione... in lucem prodit, cuius Authorem constat... aliud in ipso opere nihil praestitisse, quam ut Sanctorum Ecclesiae Doctrinam, SS. Pontificum, ac Conciliorum perpetuam & constantem de Penitentia & sacra Communionis doctrinam... proponeret ac commendaret... Quod cum... videremus, è re Ecclesiae merito futurum confidimus, si nostris eum elogiis, utpote S. Caroli... auctoritati & vestigiis inhaerentem ornaremus, &c.

Insuper Octavius, Archiepiscopus Senonensis, in litteris eodem die & anno datis ad gravissimum Cardinalem Franciscum Barbarinum (sacri Collegii postea Decanum) scripsit ut sequitur: *Ed mollities animorum ac disciplinae elanguescentis dissolutio processit, ut iam de vera penitentia, ac sincero amore Dei loqui, penè sit nefas. Hoc videlicet artificium humani generis hostis excogitavit, quo fatiscens Religio aegenerem illam laxitatem pro ipsa Religione obtruderet, quasi à diverticulis ad viam regredi, à via aberrare sit... Ita aliter quorumlibet licentia flagitiorum, ita crux Christi evacuatur. Jam enim crimen ludus est, & penitentia penè crimini datur. Hoc ille, & plura ejusmodi idem Episcopi, in Epistola alia 21. Julii 1645. ad Innocentium X. data, in qua praefati libri doctrinam, non eruditum tantum, sed omnium penè fidelium consentiente exfirmatione (in Gallia) comprobata esse contestantur, tantaque cum fiducia S. Sedis cum iudicio committunt, ut Innocentium X. alloquentes, Nos (inquirunt) hoc in negotio non indulgentiam tuam, sed aequitatem & severitatem postulamus, nec iudicis supre-*

mi vocem, sed silentium pertinetissimum.

Nec his contenti, pro ejusdem doctrinæ defensione, Joannem Burgoium, Doctorem Sorbonicum, ad S. Sedem iolemniter deputarunt. Unde factum est, ut Episcoporum illorum de illa doctrina iudicium, sanum & orthodoxum, ipsaque doctrinam nullâ reprehensione dignam Eminentiissimi Cardinales S. R. E. Generales Inquisitores unanimi iudicio censuerint, prout ab ipso Innocentio X. & à Commissario S. Officii se iudicasse, in sua ad Episcopos Relatione Deputatus ille testificatus fuit.

12. Qui & addidit, quod ex laudatis Cardinalibus plures eandem doctrinam plurimum collaudarint. Siquidem Cardinalis de S. Clemente doctrinam istius causam, Dei & Ecclesiæ causam esse dixit. Cardinalis Palotta, quod ex ea Dei gloria, Confessoriorum Instructio, penitentium salus dimanaret. Cardinalis Capponi, quod doctrina illa foret doctrina S. Caroli, cuius se discipulum profiteretur; quodque pro S. Petri adversariis haberet adversarios ipsius; utpote qui S. Petro eripere velent præcipuam de duabus clavibus, sibi à Christo collatis, clavim utique peccata retinendi; sine cuius usu eam arripituram aperiri magnis peccatoribus non potest, nisi clausum ipis fuerit per absolutionis negationem, vel dilationem. Et non solum per non absolutionem, sed & per obligationem, quâ peccator adstringatur ad exercenda opera pietatis ac penitentia, quibus preparari possit ad absolutionem postea recipendam. Hoc enim significat verbum *ligandi*, inquit Vasquez de Pœnit. q. 90. n. r. dub. 2.

Nec dissimulavit iudicium Cardinalis de Lugo, qui dixit, se ex lecta illa doctrina in lib. de freq. Commun. multum proficisse, nullosque in libro illo errores contingeri, nisi quos sola passio per consequentias malè deductas comminisceretur, solaque sibi lectio resellebat. Nec alium libri illius scopum esse, nisi corrigere abusus propè infinitos, qui in Sacramentorum Pœnitentiæ & Eucharistiæ susceptione irrepissent, fidelesque manducere ad ea meliori cum dispositione suscipienda. Ita sunt, quæ ex Cardinalium illorum ore se accepisse Burgoius testatur in sua illa Relatione.

13. Dum illa Romæ agerentur memoratorum Episcoporum suffragiis, Archiepiscopus & decem Episcopi Provinciæ Aulensis anno 1645, synodaliter congregati, sua quoque suffragia in magnificam eandem doctrinæ commendationem concordè assensu contulerunt. Sicut & (post Romanum iudicium) rariâ pietate, zeloque Apostolico celeberrimus, Nicolaus Pavillonus, Episcopus Aletensis (cujus virtutum præstantiam, necnon impensâ sedulo, magno cum animarum fructu, Ecclesiæ sibi commissa curas, vigilante, singularem pietatem, & pro servanda Theologorum unitate & concordia flagrantem zelum, Pontificis Litteris suis Innocentius XI. mirificè commendavit) necnon magnus ille Vir, Antonius Godæus, Vencientis Episcopus, Fouquetius, Episcopus Agathensis, & Mathias Lubjenski, Archiepiscopus Gnesnensis, Poloniæ Primas, cum Andraæ Grodechio, Episcopo Theodosiano, Suffraganeo suo. Duo proinde & triginta Episcopi doctrinam illius patrocinium susceperunt.

14. Et illa est doctrina, cuius praxim, nedum præcipui Gallicanæ Ecclesiæ Episcopi, sed jam penè omnes in Diocæsis suis stabilerunt. Illa est doctrina, quam cum aliis sapientissimis Cardinalibus supra relatis, & c. 10. referendis, Eminentiissimus D. Cardinalis Aguirius doctissimis dissertationibus suis, & Eminentiissimus Cardinalis Denhoffius in Instructioe sua Pastoralis circa Sacramentum Pœnitentiæ nuperimè illustrarunt, promulgarunt, commendarunt. Illa est doctrina, quam Eminentissimus etiam Cardinalis Carpegna, & per ipsum Ecclesiæ universalis Doctor & Pastor Innocentius XII. in Epistola Pastoralis num. 8. exhibitâ sequendam proponit, velut in doctrina & praxi sanctorum Patrum fundatam, atque ex intimis disciplinæ veteris Ecclesiæ visceribus excerptam, quæque proinde ab his solis traduci potest ut nova, qui *novitatem querunt in visceribus veterastis*, ut Optatus dicit. Enimverò doctrina est veterum omnium Sanctorum, sicut & novissimorum, S. Thomæ Villanovani, S. Caroli Borromæi, &c. prout c. 112. 113. 114. & seqq. demonstrabimus.

Illam est doctrinam, quam innumeris etiam Doctoribus eruditione ac pietate clarissimi, tam sæculares, quam Regulares, ex omni Ordine, etiam Societatis Jesu, profitentur, uti probabitur cap. 131. 132. & 133.

Illam denique doctrinam est, quam Deus ipse sua benedictione contra obtræctatores illius iustificavit, sibi quæ probatam esse manifestavit per uberes fructus, quos ex ea fideles percepisse cap. 135. monstrabitur.

In eam nihilominus juniores quidam Scriptores, sub fictiis nominibus Francisci Caroli Reymakers, Francisci Simonis, &c. cumque ipsis Carolus ab Assumptione, Joachim à Jesu Maria, Author *Temporali novaturientis*, &c. magno cum strepitu (post eos, de quibus sexdecim Episcopi supra n. 11. mentionem faciunt) insurrexerunt, ardoreque incredibili in defensores illius, velut Novatores, Rigoristas, Janfenistas, &c. declamaverunt. O Deus immortalis! in quam animi impotentiam homines, laxiorum opinionum suarum adoratores, immoderatus astus, & passio cæca abripit! Ubi obedientia & observantia Decreti, quo Innocentius XI. in virtute S. obedientiæ ejusmodi notas & convicia districte prohibet?

Sed quid illis declamationibus suis profecerunt? Demonstrarunt amarum zelum suum; sed eo ipso sapientiæ desursum descendentes in se defectum (Fraus Domini teste) manifestarunt. Et nihilominus Theologia Sanctorum tot inter declamationes, contentionesque ipsorum, velut liliam inter spinas, magis effloruit, radiceque suas quaquaversum aded diffudit, ut patrocinium ipsius meliores Theologi cum supra nominatis Cardinalibus & Episcopis jam suscipiant. Ita ut majorem gloriam ex tot declamationibus, vexationibus & persecutionibus, per earum victoriam reportaverit. Ipsius proinde gloriæ aliquid defuisset, si tot persecutores non habuisset. Unde ipsi merito verus istos Alexander VII. dum Colonia Apostolicus esset Nuntius, applicavit.

*Ventus ut amittit vires, nisi robora densa
Occurrant sylvæ, spatio diffusus inani;
Utque perit magnus nullis obstantibus ignis;
Sic hostes mihi deesse nocet.*

CAPUT III.

Ob grassantem hodie licentiam, quâ strictioris viæ, seu Theologiæ Sanctorum sequaces, astrictioribus viæ laxioris, velut Novatores, Janfenista, Rigorista, &c. perperam traducuntur, non debent, quæ zelum Dei & veritatis habent, ab incepto desistere.

Veritatem istam, tametsi Tomo I. Proleg. I. 16 c. 3. satis probatam, amplius probare lubet exemplo S. Martyris Cypriani, qui similia, in causa non ab simili passus est ab Africanis Presbyteris, Felicissimo & Fortunato. Nam dum ipsis resisteret, lapsos præpropere absolvitibus, in sanctum Episcopum tempestates ac procellas ex-